

תאריך עדכון: 12/05/19

סמינריון נשים וגברים בעולם העבודה 93-240-02

ד"ר יפעת עוז איבשיץ

סוג הקורס: סמינריון

שנת לימודים: תש"פ מסטר: א' היקף שעות: 2 ש"ש

דואר אלקטרוני: yifathelen@gmail.com

שעות-קבלה: בתיאום מראש

אתר הקורס באינטרנט: באמצעות מערכת "למידה" (Moodle).
* הסבר ינתן בתחילת הקורס!

א. מטרת הקורס:

הסמינריון יעסוק במקומם וייצוגם של נשים וגברים בעולם העבודה. נכיר את המתח הקיים בין מגדר ותפיסות מגדריות, לעולם העבודה והדרישות שהוא מציב במאה ה-21. נדון באתגרים העומדים בפני שני המגדרים בניסיונם לתפקד בצורה מיטבית הן ב"ספירה הפרטית" והן ב"ספירה הציבורית". נבחן האם "קונפליקט משפחה – קריירה" הוא אכן קונפליקט "נשי" במהותו או שמא גם גברים חווים קונפליקט זה. נבדוק כיצד ייצוגים מגדריים שונים ומשתנים, משפיעים על היחסים בין עולם הבית לעולם העבודה וכיצד הם באים לידי ביטוי. נשאל האם הורים קרייריסטים תורמים לעיצוב זהותם ושאיפותיהם של ילדיהם או שמא פוגעים בהם – והאם יש משמעות למגדר ההורה.

השיח יעשה תוך קישור הן למציאות הישראלית המקומית מחד ולתהליכים גלובליים מאידך.

ב. תוכן הקורס:

במוקד הסמינריון, עומדת לדיון השאלה, בדבר הקשר בין מגדר לעולם העבודה והאופנים השונים, בהם תיאוריות מגוונות מתמודדות עם שאלה זו. במטרה לענות על שאלה זו נכיר מושגי יסוד ותפיסות תיאורטיות האופייניים לשיח הסוציולוגי המגדרי, וכן, הדיון יכלול ויצג דוגמאות מחקריות מגוונות על הקשר בין מגדר לעולם העבודה. מהו מגדר? אילו ייצוגים מגדריים קיימים כיום? מהו "עולם העבודה"? האם עולם העבודה מתקיים בהכרח בנפרד מעולם הבית? מה הקשר בין עולם העבודה לעולם הבית? האם תפקידים מגדריים מסורתיים עדיין רלוונטיים לשיח אודות הקשר בין מגדר לעולם הבית /עולם העבודה? מהו "משבר הגבריות"? אילו ייצוגים חדשים של "גבריות" נפוצים כיום ואיך ייצוגים אלה משפיעים על עולם הבית/עולם העבודה? מיהו "הגבר החדש"? מהי "גבריות חדשה"? ומה לגבי ייצוגים "נשיים" והקשר שלהם לעולם הבית/עולם העבודה? האם ארגונים ניתנים לאפיון כארגונים ממוגדרים והאם קיימים ארגונים נטולי מגדר? מהי בכלל ההגדרה

ל"קריירה"? מי מגדיר? הורות – מגדר – קריירה : הסתכלות מודרנית לעומת בחינה פוסט מודרנית, מה סביבה ידידותית למשפחה ומה צריכים ארגונים לעשות כדי להתאים עצמם להורות ?

במסגרת הסמינריון נבחן את המתח שבין מסורתיות למודרניות ופוסט מודרניות בחברה פוסט תעשייתית, וההשפעה של מתח זה על הקשר בין מגדר לעולם העבודה. השיח יעשה תוך בחינה של החברה הישראלית, (שהינה במהותה חברה מסורתית - משפחתית אולם מגדירה עצמה כחברה מודרנית-דמוקרטית-ליברלית) והשוואה לחברות שונות בעולם כגון יפן, ארה"ב, מדינות אירופה, בהן אנו עדים כיום לשינויים מרחיקי לכת ביחסים שבין מגדר לעולם העבודה. נבחן את ההשפעות של מבנה שוק העבודה והאידיאולוגיות הרווחות בחברה על מושגים כגון "אם אידיאלית" "אישה אידיאלית" "עובד אידיאלי" ועל המתח המתקיים בין עולם הבית לעולם העבודה.

מהלך השיעורים:

** הנחייה לקריאת עמודים ספציפיים מתוך מקורות החובה תינתן בשיעורים.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאת חובה	קריאת רשות
1	מגדר מהו? נשיות וגבריות בתהליכי שינוי	ריצ'ר, ג'ורג'. (2007). נשים בראשית הסוציולוגיה. עמ' 64-65, 87-89. 350-358 .389-399 .358-389 .399-402. פרידמן, אריאלה (1999). על פמיניזם נשיות וכוח של נשים בישראל. בתוך: יזרעאלי ואחרות, <u>מין מגדר פוליטיקה</u> . תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 19-48.	הוקס, בל (1984; 2006). אחיות. תרגום: דפנה עמית ודלית באום. בתוך: <u>ללמוד פמיניזם</u> . בעריכת באום ואחרות. הוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 223-243. פרידן, בטי (1963; 2006). הבעיה שאין לה שם. תרגום: דקלה תדמור. בתוך: <u>ללמוד פמיניזם</u> . בעריכת באום ואחרות. הוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 48-61.
2	תיאוריות מגדריות: חשיבה פמיניסטית ותיאוריות על גבריות.	קונל, ריווין. וו. (2009). <u>גבריות</u> . המהדורה העברית. חיפה: הוצאת פרדס. עמ' 11-18, 47-53, 89-105.	נרדי, רבקה (2007). <u>נשים חסרות מנוח</u> – שיח נשים על דרכן לשוויון. חיפה: פרדס הוצאה לאור. עמ' 43-48.
3	משפחה בתהליכי שינוי	רוזנבלום, אירית (2016). <u>בגן של אלוהים – תולדות המהפכה המשפחתית</u> . בן שמן: הוצאת מודן. עמ' 13-42. הקר, דפנה, (2012), <u>סוגיות משפחתיות בעיניים משפטיות</u> , הוצאת מודן ומשרד הביטחון. פרקים א', ב', עמ' 9-34. גליקמן, אניה, אורן ענת, לוי אפשטיין נח, (2003), "מוסד הנישואין שחר, רינה ויהודית שרון,	הקר, דפנה ורונון שמיר (2003). "אימהות" "אבהות" "משפחה". בין אינטואיציה להלכה פסוקה. <u>סוציולוגיה ישראלית</u> , כרך ה (2). עמ' 311-340.

<p><u>רווקים</u> (2010), "להיות" בישראל – עמדות של רווקים ורווקות לגבי רווקות, נישואים ומשפחה" בתוך אלוני נמרוד (עורך), <u>החינוך וסביבו</u>, 32 עמ' 276 – 290, תל אביב.</p>	<p>בפתח של המאה ה-21" <u>דעות בעם</u> 7, תל-אביב, מכון ב.י. ולוסיל כהן לחקר דעת הקהל, אוניברסיטת ת"א. עמ' 8-1. <u>דעות בעם</u> 8, המשפחה הישראלית החדשה תפקידי מין וחלוקת עבודה במשפחה בראשית המאה ה- 20. עמ' 1 – 7.</p>		
<p>אילוז, אווה, (2013), <u>מדוע האהבה כואבת</u>, פרק 1 הוצאת כתר, ישראל.</p> <p>דונת, אורנה, (2011) <u>ממני והלאה – הבחירה בחיים בלי ילדים בישראל</u>. הוצאת: ידיעות אחרונות, מבוא: עמ' 18 - 57.</p>	<p>שחר, רינה ומאיה אלמקייס (2016), "עד החתונה זה יעבור": עמדות של צעירים לגבי השאלה: למה לא להתחתן! בתוך: <u>סוגיות חברתיות בישראל</u>, כרך 21, עמ' 141 – 168.</p> <p>שחר, רינה ויהודית שרון, (2010) "להיות רווקים בישראל – עמדות של רווקים ורווקות לגבי רווקות, נישואים ומשפחה" בתוך אלוני נמרוד (עורך), <u>החינוך וסביבו</u>, 32 תל אביב, עמ' 276 – 290.</p>	<p>משפחה בתהליכי שינוי</p>	<p>4</p>
<p>שחר רינה, טל שמשי, (2011), "אינטליגנציה רגשית ושביעות רצון בקרב זוגות צעירים" בתוך אלוני נמרוד (עורך), <u>החינוך וסביבו</u>, כרך 33, תל-אביב, עמ' 271 – 249.</p> <p>גרשוני, דרור, (2004) <u>אבהות חדשה בישראל פרספקטיבה מיגדרית על גבריות ואבהות</u>, עבודת M.A, בר-אילן (מבוא, פרק תיאורטי ופרק הדיון).</p> <p>הולנדר, עינת, (2007), <u>הגבר החדש</u>, עבודת דוקטורט, אוניברסיטת בר-אילן. (פרק הדיון)</p> <p>זלצר, נבו, (2008), "כשהצבר נפרד מהקוצים", עבודת M.A. אוניברסיטת בן-גוריון. (פרק הדיון)</p> <p>להב, עירית ולמיש, דפנה.</p>	<p>גלין, אראלה (2015). <u>אבהות במעבר</u>. תל אביב: הוצאת רסלינג. עמ' 22-15, 210-185.</p> <p>עתריה, יוחאי (2013). משבר הגבריות. <u>סליל</u>, כתב עת אינטרנטי להיסטוריה, קולנוע וטלוויזיה. גיליון 7 (סתיו), עמ' 85-58.</p> <p>בוקבזה, גבריאל (15.11.2017). סוף עידן הטוסטסטרוון – הגבריות החדשה מחפשת כיוון. <u>הארץ</u>. https://www.haaretz.co.il/magazine/the-edge/premium-1.2102834</p> <p>כהן ישראלי, לליב (2014), <u>אבא הלך לעבודה, קשרים בין הסטאטוס המשפחתי, ועבודה בקרב גברים בישראל</u>, עבודת דוקטורט, פרק הדיון.</p> <p>כץ, עלי, (2009) <u>אינטליגנציה אבהית</u>, הוצאת מטר, פרק 3 - "הכוחות שדוחפים את האב החוצה מהבית". עמ' 110-85.</p> <p>פרק 4 - "חשיבות האב בילדות</p>	<p>הורות שוויונית ו"הגבר החדש"</p> <p>משבר הגבריות בעולם הפוסט מודרני</p>	<p>5</p>

<p>(2003). רומנטי, רגיש ובעל חוש הומור: דימויי גברים בפרסומת הישראלית. <u>מגמות</u>, מ"ב (4), עמ' 671-691.</p> <p>אלעד, חגי (2008). בירושלים, מהמסלול של מצעד הגאווה רואים חומות. בתוך: <u>אי כאן</u>. שפה זהות מקום. בעריכת ישראל כ"ץ, זאב דגני ותמר גרוס. הוצאת קו אדום. עמ' 252-276.</p>	<p>המאוחרת", עמ' 111-157.</p>		
<p>יזרעאלי, דפנה, (1997) "מנהלות בישראל" בתוך מאור ענת (עורכות) <u>נשים הכוח העולה</u>, ספריית הפועלים. עמ' 56 – 75.</p> <p>תורן, נינה, (2005), <u>נשים באקדמיה הישראלית, דימויים, מספרים, הפלית, הוצאת רמות, אוניברסיטת תל-אביב</u>. עמ' 141-156.</p> <p>נריה, רבקה, שחר בן ואזי לב און, (2013). מגדר, דת וטכנולוגיה חדשה. <u>מגמות</u>. כרך מט' (2) עמ' 272-306.</p>	<p>הקר, דפנה, (2012), <u>סוגיות משפחתיות בעיניים משפטיות</u>, פרק י': "הורות פעילה ושוק העבודה בשכר", מודן ומשרד הביטחון. עמ' 118 – 129.</p> <p>מור, דליה, ענת גיא, (2006), <u>שילוב משפחה ועבודה וחשיבותו לשביעות הרצון של נשים עובדות בישראל</u>, בתוך: סואן דן (עורך) <u>סוגיות חברתיות בישראל</u>, גליון מס' 2, הפקולטה למדעי החברה, המרכז האוניברסיטאי באריאל. עמ' 5-44.</p> <p>מילבאוואר, ורדה, קוליק ליאת, (2010), <u>משפחות עובדות, הורים בשוק העבודה בישראל</u>, הוצאת המכללה למינהל.</p> <p>ברון גולדברג, יפעת, (26.9.2018). אופק תעסוקתי לאימהות חד הוריות. <u>גלובס</u>. https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001254430</p>	<p>משפחות חדשות ועולם העבודה</p>	<p>6</p>
<p>שטייר, חיה, (2005). קשרי הגומלין בין עבודה בשכר לעבודה במשפחה. <u>סוציולוגיה ישראלית</u>, כרך ז (1), עמ' 143-160.</p> <p>פוגל-ביזאווי, סילביה. (2006) משפחה. עמ' 265-273. אורי רם וניצה ברקוביץ (עורכים). - <u>אי שוויון</u>. הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.</p> <p>שטייר, חיה. (2006) שוק</p>	<p>קוליק, ליאת וגבי ליברמן (2016). ריבוי תפקידים, קונפליקט תפקידים ותחושת דחק בקרב אימהות עובדות. <u>מגמות</u>, כרך נ' (3), עמ' 180-215.</p> <p>דוידי צלר, נטלי (2008). <u>קונפליקט משפחה קריירה: הבדלים בין נשים במקצועות טכנולוגיים לבין נשים במקצועות חברתיים</u>. עבודת גמר המוגשת כמילוי חלק מהדרישות לקבלת התואר "מוסמך" אוניברסיטת חיפה, הפקולטה למדעי החברה, החוג לפסיכולוגיה. (פרק המבוא ופרק הדיון).</p> <p>וייסמל מנור, רונית (2009). עבודה</p>	<p>קונפליקט משפחה קריירה והקשר שלו למגדר.</p> <p>משפחות חדשות וקונפליקט משפחה קריירה</p>	<p>7</p>

<p>עבודה. עמ' 392-385. אורי רם וניצה ברקוביץ (עורכים). -אני שיוון. הוצאת הספרים של אוניברסיטת ב-ן גוריון בנגב.</p> <p>חפץ שורץ, רעות (13.9.09). מחקר: עקרות בית עצבניות יותר מנהגי מוניות. <u>Mako</u> https://www.mako.co.il/home-family-relationship/family/Article-62b67431533b321006.htm</p> <p>מילר, ליסה (3.5.2013). עקרות בית דנדשות. תרגום מה"ניו יורק מגזין" לילית וגנר). 7 ימים, ידיעות אחרונות. עמ' 68-72.</p>	<p>ומשפחה בקרב נשים עצמאיות בישראל. בתוך: "משפחות עובדות" בעריכת ליאת קוליק וורדה מילבאואר.</p> <p>ארנון לרנר, שרית ואיריס ברנט (2015). קונפליקט עבודה-משפחה והשפעתו על התפתחות הילד, בחירות מקצועיות ויחסי הגומלין ביניהם. <u>פסיכואקטואליה</u>. עמ' 49-54.</p> <p>מנלה, מעין (28.12.2013). עקרי בית מביכים? האם אנחנו מוכנים למהפכה אבהית בעולם העבודה. <u>כלכליסט</u>. https://www.calcalist.co.il/Ext/Comp/ArticleLayout/CdaArticlePrint1280/0,16492,3620347,00.html</p> <p>גיערני, רועי (30.1.2014). האבות המבולבלים – הגברים החדשים לא באמת מבינים מה אתן רוצות. <u>Mako</u> https://www.mako.co.il/home-family-weekend/Article-65f9b2154f3e341006.htm</p>		
	<p>דוידוביץ, ניצה וצילה סינאוני שטרן (2007). איכות הביצוע של נשים וגברים באקדמיה. <u>סוגיות חברתיות בישראל</u>, גיליון מספר 3, עמ' 21-44.</p> <p>יסעור-בורוכוביץ, דלית והלנה סינה-דה-סביליה (2007). השפעת הזהויות המגדריות על ארגון נשים לזכויות אדם. <u>סוגיות חברתיות בישראל</u>, גיליון מספר 3, עמ' 136-165.</p>	<p>קריירות ארגוניות ומגדר</p>	<p>8</p>
<p>פופר, מיכה, (1999) "מנהיגות היעד ושביליו" בתוך: גונן, א' ו-זכאי, א' (עורכים) <u>מנהיגות ופיתוח מנהיגות</u>, הוצאת משרד הביטחון. עמ' 19 – 34.</p>	<p>זרעאלי, דפנה, (1997) "מנהלות בישראל" בתוך מאור ענת (עורכות) <u>נשים הכוח העולה</u>, ספריית הפועלים. עמ' 56 – 75.</p> <p>גולמן, דניאל, בויאצ'וס ריצ'ארד, אנני מקיקי, (2002) <u>המנהיגים החדשים – מימוש עוצמתה של האינטליגנציה הרגשית ותפקודה במנהיגות</u>. פרק 3, עמ' 39 – 54, פרק 4, עמ' 55 – 68.</p> <p>רוסו, אנה, (2003), "נשים מנהלות</p>	<p>ניהול ומנהיגות בארגונים</p>	<p>9</p>

	<p>ומנהיגות", במכללה 14, 15, עמ' 179-196.</p>		
	<p>נרדי, רבקה, (2007), <u>נשים חסרות מנוח</u>. פרק שישי: "מנהיגות נשית חובקת עולם", עמ' 61 – 70.</p>	<p>ניהול ומנהיגות בארגונים</p>	<p>10</p>
<p>בן שלום, עוזי (2015). תמורות בהכשרה למקצוע הצבאי בישראל: המקרה של המכללה לפיקוד טקטי. <u>מגמות</u>, כרך נ (1), עמ' 287-312.</p> <p>מנור, דגנית, כץ עמרם שרית, לרר זאב, מכאני אתי, (2006), <u>להיקרע בין מחויבויות: פולחן הסבל ומשפחתיות בקרב קצינים וקצינות בקבע</u>, דוח של אגף כוח אדם: צה"ל. https://www.aka.idf.il/SIP_STORAGE/files/1/62681.p df, עמ' 7-16.</p> <p>יזרעאלי, דפנה (1999). מיגדור בשרות הצבאי בצה"ל. <u>תיאוריה וביקורת</u>, 14, עמ' 85-109.</p>	<p>גירבי, איריס (1996) <u>המחיר הכפול: מעמד האישה בחברה הישראלית ושרות נשים בצה"ל</u>, תל-אביב: רמות. פרקים 1 + 2.</p> <p>שון-לוי, אורנה (2001). חתרנות בתוך דיכוי: הבניית זהויות מיגדריות של חיילות בתפקידים "גבריים". בתוך: י. עצמון (עורכת): <u>התשמע קולי? ייצוגים של נשים בתרבות הישראלית</u>. מכון ון ליר בירושלים/הוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 277-302.</p> <p>עירן-יונה, מיטל (2007) אשת חיל והגבר החדש: שני מודלים של משפחה אידיאלית והשלכותיהם על הסדרים מיגדריים במשפחות של נשים וגברים המשרתים בצה"ל. <u>סוציולוגיה ישראלית</u>, ח(2), עמ' 209-241.</p>	<p>צה"ל כארגון מבנה מגדר</p>	<p>11</p>
<p>פיכטלברג- ברמץ, אסנת (2010). תעסוקת נשים בהייטק. משרד התעשייה המסחר והתעסוקה, מנהל מחקר וכלכלה, מדינת ישראל. http://www.economy.gov.il/Research/SurveysAndQuestionnaires/LongTermSurveillance/Documents/nashi_mhaitek.pdf עמ' 3-7.</p>	<p>ימיני, גליה (6/1/2011) קריירת הייטק ומשפחה? <u>TechNation: The Marker</u>. https://www.themarker.com/technation/1.412505</p> <p>גלבווע, חיה (2015). "ממרחק תביא לחמה": עובדות חרדיות בשוק ההייטק</p>	<p>עולם ההייטק כעולם נטול מגדר – האמנם?</p>	<p>12</p>

<p>אשכנזי, שני (4/12/2018). נשות המופת של לידי גלובס: הכירו את הנשים שעושות את ישראל מקום טוב יותר. https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001263247</p> <p>היימין-רייש, נעמי ושפרן תמר קרין (2008). <u>האם קיים שוויון מגדרי הלכה למעשה בישראל?</u> המכון הישראלי לדמוקרטיה, 24 במרץ 2008. www.idi.org.il</p> <p>פוגל-ביז'אווי, ס. (2005). "אם טוב כל כך אז למה רע כל כך: ההיבטים המגדריים של הניאו ליברליזם בשוק העבודה בישראל". בתוך: בראלי, א. ואחרים. <u>חברה וכלכלה בישראל</u>. ירושלים: מכון בן צבי ואוניברסיטת בן גוריון. עמ' 183-216.</p>	<p>הישראלי. <u>חקר החברה הישראלית</u>, כרך 2, עמ' 193-220.</p> <p>מדד המגדר - מדד השיוויון המגדרי - מרכז שוות - מכון ון ליר ירושלים, 2018.</p> <p>https://www.google.com/search?q=%D7%9E%D7%93%D7%93+%D7%94%D7%9E%D7%92%D7%93%D7%A8+2018&oq=%D7%9E%D7%93%D7%93+%D7%94%D7%9E%D7%92%D7%93%D7%A8&aqs=chrome.1.69i57j0l5.696l1j1j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8</p> <p>אוקן, ברברה (2009). עבודה בשכר ומבנה המשפחה: מחקר לאורך זמן בקרב נשים יהודיות בישראל. <u>סוציולוגיה ישראלית</u>, י (2), עמ' 307-338.</p> <p>אורפז, ענבל (7.3.2013). מי מרחיק את הנשים מההיי טק? <u>דה - מרקר</u>.</p> <p>אהרון, גלית (2006). אי שוויון במשק הבית: תלות כלכלית של נשים נשואות בישראל לאורך זמן. <u>סוציולוגיה ישראלית</u>, ח, 1. עמ' 87-112.</p>		
		<p>הצגת עבודות בכיתה</p>	<p>13</p>
		<p>הצגת עבודות בכיתה</p>	<p>14</p>
		<p>הצגת עבודות בכיתה</p>	<p>15</p>

אין

ד. חובות הקורס:

נוכחות בלפחות 80% מהמפגשים והשתתפות פעילה בדיונים.
 השתתפות בשיעורים וקריאה של הפריטים הביבליוגרפיים בהתאם להנחיית המרצה.
 הגשת ראשי פרקים של העבודה + ביבליוגרפיה רלוונטית עד סוף דצמבר.
 הצגת העבודה בכיתה בתחילת פברואר (ההצגה בפני הכיתה הינה חובה ומהווה חלק מציון הקורס. ההצגה תעשה בשני/ שלושת השיעורים האחרונים של הסמסטר).
 תיבדק נוכחות והתאמה לרשימת המשתתפים של המרצה. סטודנט שלא מופיע ברשימת המשתתפים לא יוכל ללמוד בקבוצה הסמינריון ללא אישור ממזכירות המדור.

ה. מרכיבי הציון הסופי:

תהליך העבודה – 10%

הצגה בכיתה – 20%

הגשה סופית של העבודה הסמינריונית – 70%

ציון עובר בקורס: 60.

ו. הצעה לנושאים לכתיבת העבודה הסמינריונית:

- נשיות וגבריות במאה ה-21.
- ייצוגים נשיים וגבריים בעולם העבודה.
- התערבות של ארגונים בשאלת הפריון אצל נשים צעירות.
- הקשר בין עולם העבודה לעולם המשפחה – האם קיימים גבולות או שמא כל הגבולות נפרצו?
- גברים / נשים בקריירות תובעניות: מחירים והפסדים.
- נשים / גברים בקריירות שאינן תובעניות, חצאי משרות ועבודה בחברות כוח-אדם- האם זה כדאי?
- אשת הקריירה ו"האם האידיאלית", השלכות על הילדים.
- עקר הבית ו"האב האידיאלי", השלכות על הזוגיות ועל הילדים.
- משפחות חדשות ועולם העבודה.
- גבריות במשבר בעולם פוסט מודרני ופוסט תעשייתי.
- חלוקת תפקידים מגדרית במשפחות חד מיניות והקשר לעולם העבודה
- קונפליקט משפחה קריירה – האם קונפליקט נשי בהכרח?
- קונפליקט משפחה קריירה במשפחות חד מיניות.
- קונפליקט משפחה קריירה במשפחות של הורים יחידנים.
- חלוקת העבודה במערכת המשפחתית של אנשי קריירה.
- מהי סביבת עבודה ידידותית למשפחה?
- צה"ל כארגון מבנה מגדר – מה קורה לנשיות?

- נשים וגברים בחברות היי-טק.
- האם גברים בצבא יכולים להרשות לעצמם לאמץ את "הגבריות החדשה"?
- צמיחה ושביעות רצון במשפחה ובעבודה, האם יש קשר ביניהן?
- פערי השכר בין גברים לנשים בשוק העבודה האם יש להם הצדקה?
- הפער בין "החלום" למציאות בשוק העבודה – מבט מגדרי.
- הורות וזוגיות אחרי ילד ראשון – מה השתנה?
- הורות וזוגיות אחרי ילד ראשון וההשפעה על עולם העבודה
- גירושין: השלכות הגירושין על שני בני הזוג – ניתוח מגדרי.
- גירושין – ההשפעה של התופעה הנרחבת על עולם העבודה.
- התאמת עולם העבודה להורות הפוסט מודרנית לשני המגדרים.

הסמינריון הינו סמינריון מחקרי -

בשלב ראשון, הסטודנטים יידרשו לבחור נושא מחקר, לנסח שאלת מחקר + השערות, לבנות סקירה ספרותית על סמך רשימה ביבליוגרפית שהוגשה למרצה. בשלב שני, הסטודנטים יבנו שאלון, יערכו מחקר, יקודדו נתונים ויציגו את ממצאיהם. בשלב השלישי, הסטודנטים ינתחו את ממצאיהם לאור השערותיהם והסקירה הספרותית, יכתבו פרק דיון, מסקנות וסיכום. הצגת העבודות בכיתה בשיעורים האחרונים של הסמסטר הינה חובה וחלק מהתהליך הסמינריוני.

ז. **ביבליוגרפיה:** (חובה/רשות)

שיעורים 1-2 : מגדר ותיאוריות מגדריות

1. ריצ'ר, גורגי. (2007). נשים בראשית הסוציולוגיה. תיאוריות סוציולוגיות מודרניות (עריכה עברית: אנוך, י. וסוקר, ז.). רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. עמ' 64-65, 87-89, 350-358, 389-399, 358-389, 399-402.
2. פרידמן, אריאלה (1999). על פמיניזם נשיות וכוח של נשים בישראל. בתוך: זירעאלי ואחרות, מין מיגדר פוליטיקה. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 19-48.
3. הוקס, בל (1984; 2006). אחיות. תרגום: דפנה עמית ודלית באום. בתוך: ללמוד פמיניזם. בעריכת באום ואחרות. הוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 223-243.
4. פרידן, בטי (1963; 2006). הבעיה שאין לה שם. תרגום: דקלה תדמור. בתוך: ללמוד פמיניזם. בעריכת באום ואחרות. הוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 48-61.
5. קונל, ריווין. וו. (2009). גבריות. המהדורה העברית. חיפה: הוצאת פרדס. עמ' 11-18, 47-53, 89-105.
6. נרדי, רבקה (2007). נשים חסרות מנוח – שיח נשים על דרכן לשוויון. חיפה: פרדס הוצאה לאור. עמ' 43-48.

שיעורים 3-4: משפחה בתהליכי שינוי

7. רוזנבלום, אירית (2016). בגן של אלוהים – תולדות המהפכה המשפחתית. בן שמן: הוצאת מודן. עמ' 13-42.
8. הקר, דפנה ורונון שמיר (2003). "אימהות" "אבהות" "משפחה". בין אינטואיציה להלכה פסוקה. סוציולוגיה ישראלית, כרך ה (2). עמ' 311-340.
9. הקר, דפנה, (2012), סוגיות משפחתיות בעיניים משפטיות, הוצאת מודן ומשרד הביטחון, פרקים א', ב', עמ' 9-34.
10. גליקמן, אניה, אורן ענת, לוי אפשטיין נח, (2003), "מוסד הנישואין בפתח של המאה ה-21" דעות בעם 7, תל-אביב, מכון ב.י. ולוסיל כהן לחקר דעת הקהל, אוניברסיטת ת"א (עמ' 1-8).
דעות בעם 8, המשפחה הישראלית החדשה תפקידי מין וחלוקת עבודה במשפחה בראשית המאה ה-20 (עמ' 1-7).
11. שחר, רינה ומאיה אלמקייס (2016), "עד החתונה זה יעבור": עמדות של צעירים לגבי השאלה: למה לא להתחתן? בתוך: סוגיות חברתיות בישראל, כרך 21, עמ' 168 – 141.
12. שחר, רינה ויהודית שרון, (2010), "להיות רווקים בישראל – עמדות של רווקים ורווקות לגבי רווקות, נישואים ומשפחה" בתוך אלוני נמרוד (עורך), החינוך וסביבו, 32 עמ' 276 – 290, תל אביב.
13. הקר, דפנה, (2012), סוגיות משפחתיות בעיניים משפטיות, פרקים: פרק ד': "למה לא כדאי להתחתן" פרק ה': "הזכות להינשא", עמ' 49 – 70, הוצאת מודן ומשרד הביטחון.
14. אילוז, אווה, (2013), מדוע האהבה כואבת, פרק 1 הוצאת כתר, ישראל.
15. דונת, אורנה, (2011) ממני והלאה – הבחירה בחיים בלי ילדים בישראל. הוצאת: ידיעות אחרונות, מבוא: עמ' 18 – 57.

שיעור 5: הורות שוויונית, "האב החדש" וייצוגים גבריים.

16. גליון, אראלה (2015). אבהות במעבר. תל אביב: הוצאת רסלינג. עמ' 15-22, 185-210.
17. עתריה, יוחאי (2013). משבר הגבריות. סליל, כתב עת אינטרנטי להיסטוריה, קולנוע וטלוויזיה. גיליון 7 (סתיו) עמ' 58-85.
18. בוקובזה, גבראל (15.11.2017). סוף עידן הטוסטסטרוון – הגבריות החדשה מחפשת כיוון. הארץ.
<https://www.haaretz.co.il/magazine/the-edge/premium-1.2102834>
19. שחר רינה, טל שמשי, (2011), "אינטליגנציה רגשית ושביעות רצון בקרב זוגות צעירים" בתוך אלוני נמרוד (עורך), החינוך וסביבו, כרך 33, תל-אביב, עמ' 271 – 249.
20. גרשוני, דרור, (2004) אבהות חדשה בישראל פרספקטיבה מיגדרית על גבריות ואבהות, עבודת M.A, בר-אילן (מבוא תיאורטי ודיון).
21. כץ, עלי, (2009) אינטליגנציה אבהית, הוצאת מטר, פרק 3 - "הכוחות שדוחפים את האב החוצה מהבית" 85-110. פרק 4 - "חשיבות האב בילדות המאוחרת", 111-157.
22. הולנדר, עינת, (2007), הגבר החדש, עבודת דוקטורט, אוניברסיטת בר-אילן. (פרק הדיון)
23. זלצר, נבו, (2008), "כשהצבר נפרד מהקוצים", עבודת M.A. אוניברסיטת בן-גוריון. (פרק הדיון)

24. כהן ישראלי, לליב (2014), אבא הלך לעבודה, קשרים בין הסטאטוס המשפחתי, ועבודה בקרב גברים בישראל, עבודת דוקטורט, (פרק הדיון).

25. להב, עירית ולמיש, דפנה. (2003). רומנטי, רגיש ובעל חוש הומור? דימויי גברים בפרסומת הישראלית. מגמות, מ"ב (4), עמ' 671-691.

26. אלעד, חגי (2008). בירושלים, מהמסלול של מצעד הגאווה רואים חומות. בתוך: אי כאן. שפה זהות מקום. בעריכת ישראל כ"ץ, זאב דגני ותמר גרוס. הוצאת קו אדום. עמ' 252-276.

שיעור 6 – משפחות חדשות ועולם העבודה.

27. הקר, דפנה, (2012), סוגיות משפחתיות בעיניים משפטיות, פרק י': "הורות פעילה ושוק העבודה בשכר", 118 – 129, מודן ומשרד הביטחון.

28. מור, דליה, ענת גיא, (2006), שילוב משפחה ועבודה וחשיבותו לשביעות הרצון של נשים עובדות בישראל, בתוך: סואן דן (עורך) סוגיות חברתיות בישראל, גליון מס' 2, הפקולטה למדעי החברה, המרכז האוניברסיטאי באריאל. עמ' 5-44.

29. זרעאלי, דפנה, (1997) "מנהלות בישראל" בתוך מאור ענת (עורכות) נשים הכוח העולה, ספריית הפועלים, עמ' 56 – 75.

30. תורן, נינה, (2005), נשים באקדמיה הישראלית, דימויים, מספרים, הפליה, הוצאת רמות, אוניברסיטת תל-אביב, עמ' 141-156.

31. מילבאואר, ורדה, קוליק ליאת, (2010), משפחות עובדות, הורים בשוק העבודה בישראל, הוצאת המכללה למינהל.

32. ברון גולדברג, יפעת, (26.9.2018). אופק תעסוקתי לאימהות חד הוריות. גלובס. <https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001254430>

33. נריה, רבקה, שחר בן ואזי לב און, (2013). מגדר, דת וטכנולוגיה חדשה. מגמות. כרך מט' (2) עמ' 272-306.

שיעור 7 : קונפליקט משפחה קריירה והקשר שלו למגדר

34. קוליק, ליאת וגבי ליברמן (2016). ריבוי תפקידים, קונפליקט תפקידים ותחושת דחק בקרב אימהות עובדות. מגמות, כרך נ' (3). עמ' 180-215.

35. שטייר, חיה (2005). קשרי הגומלין בין עבודה בשכר לעבודה במשפחה. סוציולוגיה ישראלית, כרך ז (1). עמ' 143-160.

36. דויד צלר, נטלי (2008). קונפליקט משפחה קריירה: הבדלים בין נשים במקצועות טכנולוגיים לבין נשים במקצועות חברתיים. עבודת גמר המוגשת כמילוי חלק מהדרישות לקבלת התואר "מוסמך" אוניברסיטת חיפה, הפקולטה למדעי החברה, החוג לפסיכולוגיה. (פרק המבוא ופרק הדיון).

37. פוגל-ביזאוי, סילביה. (2006) משפחה. עמ' 265-273. אורי רם וניצה ברקוביץ (עורכים). אי שוויון. הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

38. וייסמל מנור, רונית (2009). עבודה ומשפחה בקרב נשים עצמאיות בישראל. בתוך: "משפחות עובדות" בעריכת ליאת קוליק וורדה מילבאואר.

39. ארנון לרנר, שרית ואיריס ברנט (2015). קונפליקט עבודה-משפחה והשפעתו על התפתחות הילד, בחירות מקצועיות ויחסי הגומלין ביניהם. פסיכואקטואליה, עמ' 49-54.

40. שטייר, חיה. (2006) שוק עבודה. עמ' 385-392. אורי רם וניצה ברקוביץ (עורכים). -אי שיויון. הוצאת הספרים של אוניברסיטת ב-ן גוריון בנגב.

41. חפץ שוורץ, רעות (13.9.09). מחקר: עקרות בית עצבניות יותר מנהגי מוניות. Mako <https://www.mako.co.il/home-family-relationship/family/Article-62b67431533b321006.htm>

42. מילר, ליסה (3.5.2013). עקרות בית דנדשות. תרגום מה"ניו יורק מגזין" לילית וגנר). 7 ימים, ידיעות אחרונות. עמ' 68-72.

43. מנלה, מעין (28.12.2013). עקרי בית מביכים? האם אנחנו מוכנים למהפכה אבהית בעולם העבודה. כלכליסט. <https://www.calcalist.co.il/Ext/Comp/ArticleLayout/CdaArticlePrint1280/0,16492,3620347,00.html>

44. ג'ערני, רועי (30.1.2014). האבות המבולבלים – הגברים החדשים לא באמת מבינים מה אתן רוצות. Mako <https://www.mako.co.il/home-family-weekend/Article-65f9b2154f3e341006.htm>

שיעור 8: קריירות ארגוניות ומגדר

45. דוידוביץ, ניצה וצילה סינאוני שטרן (2007). איכות הביצוע של נשים וגברים באקדמיה. סוגיות חברתיות בישראל, גיליון מספר 3 עמ' 21-44.

46. יסעור-בורוכוביץ, דלית והלנה סינה דה-סביליה (2007). השפעת הזהויות המגדריות על ארגון נשים לזכויות אדם. סוגיות חברתיות בישראל, גיליון מספר 3 עמ' 136-165.

שיעורים 9-10: ניהול ומנהיגות וארגונים

47. גולמן, דניאל, בויאצ'וס ריצ'ארד, אנני מקיקי, (2002) המנהיגים החדשים – מימוש עוצמתה של האינטליגנציה הרגשית ותפקודה במנהיגות, פרק 3, עמ' 39 – 54, פרק 4, עמ' 55 – 68.

48. פופר, מיכה, (1999) "מנהיגות היעד ושביליו" בתוך: גונן, א' ו-זכאי, א' (עורכים) מנהיגות ופיתוח מנהיגות, הוצאת משרד הביטחון, עמ' 19 – 34.

49. רוסי, אנה, (2003), "נשים מנהלות ומנהיגות" במכללה 14, 15, עמ' 179-196.

50. נרדי, רבקה, (2007), נשים חסרות מנוח, פרק שישי: "מנהיגות נשית חובקת עולם", עמ' 61 – 70.

שיעור 11: צה"ל כארגון מבנה מיגדר

51. בן שלום, עוזי (2015). תמורות בהכשרה למקצוע הצבאי בישראל: המקרה של המכללה לפיקוד טקטי. מגמות, כרך נ (1). עמ' 287-312.

52. מנור, דגנית, כץ עמרם שרית, לרר זאב, מכאני אתי, (2006), להיקרע בין מחויבויות: פולחן הסבל

ומשפחתיות בקרב קצינים וקצינות בקבע, דוח של אגף כוח אדם: צה"ל.

עמ' 7-16. https://www.aka.idf.il/SIP_STORAGE/files/1/62681.pdf

53. גרבי, איריס (1996) המחיר הכפול: מעמד האישה בחברה הישראלית ושרות נשים בצה"ל,

תל-אביב: רמות. פרקים 1 + 2.

54. ששון-לוי, אורנה (2001). חתרנות בתוך דיכוי: הבניית זהויות מיגדריות של חיילות בתפקידים "גבריים". בתוך: י. עצמון (עורכת): התשמע קולי? ייצוגים של נשים בתרבות הישראלית. מכון ון ליר בירושלים/הוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 277-302.

55. יזרעאלי, דפנה (1999). מיגדור בשרות הצבאי בצה"ל. תיאוריה וביקורת, 14, עמ' 85-109.

56. עירן-יונה, מיטל (2007) אשת חיל והגבר החדש: שני מודלים של משפחה אידיאלית והשלכותיהם על הסדרים מיגדריים במשפחות של נשים וגברים המשרתים בצה"ל. סוציולוגיה ישראלית, ח(2) עמ' 209-241.

שיעור 12: מגדר וחברות ההי-טק

57. ימיני, גליה (6/1/2011) קריירת הייטק ומשפחה? TechNation: The Marker. <https://www.themarker.com/technation/1.412505>

58. פיקטלברג-ברמץ, אסנת (2010). תעסוקת נשים בהייטק. משרד התעשייה המסחר והתעסוקה, מנהל מחקר וכלכלה, מדינת ישראל. <http://www.economy.gov.il/Research/SurveysAndQuestionnaires/LongTermSurveillance/DocuMents/nashimhaitek.pdf> עמ' 3-7.

59. אשכנזי, שני (4/12/2018). נשות המופת של לידי גלובס: הכירו את הנשים שעושות את ישראל מקום טוב יותר. <https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001263247>

60. גלבע, חיה (2015). "ממרחק תביא לחמה": עובדות חרדיות בשוק ההיטק הישראלי. חקר החברה הישראלית, כרך 2, עמ' 193-220.

61. מדד המגדר - מדד השיויון המגדרי - מרכז שוות - מכון ון ליר ירושלים, 2018. <https://www.google.com/search?q=%D7%9E%D7%93%D7%93+%D7%94%D7%9E%D7%92%D7%93%D7%A8+2018&oq=%D7%9E%D7%93%D7%93+%D7%94%D7%9E%D7%92%D7%93%D7%A8&aqs=chrome.1.69i57j0i5.6961j1j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8>

62. אוקן, ברברה (2009). עבודה בשכר ומבנה המשפחה: מחקר לאורך זמן בקרב נשים יהודיות בישראל. סוציולוגיה ישראלית, י (2) עמ' 307-338.

63. אורפז, ענבל (7.3.2013). מי מרחיק את הנשים מההיי טק? דה - מרקר.

64. היימין-רייש, נעמי ושפרן תמר קרין (2008). האם קיים שוויון מגדרי הלכה למעשה בישראל? המכון הישראלי לדמוקרטיה, 24 במרץ 2008. [www. Idi.org.il](http://www.idi.org.il)

65. אהרון, גלית (2006). אי שוויון במשק הבית: תלות כלכלית של נשים נשואות בישראל לאורך זמן. סוציולוגיה ישראלית. ח, 1. עמ' 87-112.

66. פוגל-ביז'אווי, ס. (2005). "אם טוב כל כך אז למה רע כל כך: ההיבטים המגדריים של הניאו ליברליזם בשוק העבודה בישראל". בתוך: בראלי, א. ואחרים. חברה וכלכלה בישראל. ירושלים: מכון בן צבי ואוניברסיטת בן גוריון, עמ' 183-216.

ח. שם הקורס באנגלית:

Women and Men in the World of Work.